

רשומות

הצעות חוק

15 בדצמבר 1997

2668

ט"ז בכסלו התשנ"ח

עמוד

הצעת חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) (תיקון) (תיקון) התשנ"ח-1997 159

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) (תיקון) (תיקון),
התשנ"ח-1997

1. בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) (תיקון), התשנ"ז-1997, תיקון סעיף 23 בסעיף 23 –

(1) בפסקה (1), במקום "עד 61" יבוא "עד 60";

(2) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(א) תחילתו של סעיף 61 לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה, ביום כ"ד בטבת התש"ס (2 בינואר 2000), ואולם בתקופה של שנתיים ממועד תחילתו יקראו את סעיף 61(א) כאילו נכתב בו "תשעה חודשים" במקום "ששה חודשים";"

ד ב ר י ה ס ב ר

עצור עד תום ההליכים והכרעת הדין בעניינו לא ניתנה תוך שישה חודשים – ישוחרר מן המעצר, אלא אם כן האריך נשיא בית המשפט שבו מתנהל משפטו את המעצר.

לפסקאות (1) ו-(2)

ביום 1 בינואר 1998 אמור להיכנס לתוקף ההסדר שנקבע בסעיף 61 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ז-1996, לפיו נאשם שהוא

¹ ט"ח התשנ"ז, עמ' 116.

- (3) בפסקה (2), במקום הרישה עד "סעיף 21א(א) לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה" יבוא "תחילתם של סעיפים 48א(6) ו-21א לחוק העיקרי, כנוסחם בחוק זה".
- (4) בפסקה (3), במקום "51 עד 54" יבוא "51, 52 ו-54 לענין החלטה לפי סעיפים 51 או 52", ובסופה יבוא "סעיפים 53 ו-54 לענין החלטה לפי סעיף 53 לחוק האמור יבוטלו ביום כ"ד בטבת התש"ס (2 בינואר 2000)".

ד ב ר י ה ס ב ר

המערכת המשפטית ותוכל לעמוד בדרישה שהציב המחוקק לסיים את משפטם של נאשמים עצורים עד תום ההליכים מדר ככל האפשר.

הרפורמה תבוצע באופן הדרגתי, שכן התקציב הדרוש לה יתפרס על פני מספר שנים, לפיכך מוצע כי גם הוראות סעיף 61 לחוק העיקרי ייכנסו לתוקף באופן הדרגתי כלהלן:

תוך שנתיים יופעל מנגנון הבקרה הקבוע בסעיף 61(ב) לחוק העיקרי, אולם הרישה תהיה לסיים את ההליכים תוך תשעה חודשים במקום ששת החודשים הקבועים בסעיף 61(א). כעבור שנתיים נוספות ייכנס ההסדר לתוקפו באופן מלא, דהיינו יהיה צורך לסיים את אותם ההליכים תוך שישה חודשים ומנגנון הבקרה יופעל לגבי אותם הליכים שבהם יש צורך בהארכת המעצר מעבר לשישה חודשים.

לפסקה (3)

סעיף 21(2) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) (תיקון), התשנ"ז-1997, שעניינו תחילתן של הוראות החוק בדבר הגשת תסקיר מעצר ופיקוח קציני מבחן על שחרור בערובה בשלב של מעצר לפני הגשת כתב אישום, אינו מנוסח בצורה ברורה. ייתכן שניתן להבין מהנוסח הנוכחי של הסעיף שכל נושא הפיקוח בירי שירות המבחן על תנאי שחרור בערובה, בין לפני הגשת אישום ובין לאחר הגשת אישום, ייכנס לתוקף רק ביום 1 בינואר 1999. זאת, בעוד שההוראות שייכנסו לתוקף באותו מועד הן רק אלה הנוגעות לפיקוח קציני מבחן על שחרור בערובה לפני הגשת כתב אישום.

לפיכך מוצע לתקן את הנוסח של אותו סעיף כדי לבטא את כוונת המחוקק בכירור.

עד התאריך האמור הוראת החוק שבתוקף מאפשרת להחזיק במעצר נאשם כאמור לתקופה שלא תעלה על שנה (עם אפשרות של הארכת תקופה זו על ידי בית המשפט העליון).

למרות המאמצים של בתי המשפט לקצר את ההליכים ולסיים את המשפטים מהר ככל האפשר, המציאות כיום היא שלא ניתן לעמוד בהוראת סעיף 61 המציבה את הכלל ולפיו משפטים שבהם נתון הנאשם במעצר עד תום ההליכים יש לסיים תוך שישה חודשים מיום הגשת כתב האישום ובמקרים חריגים ניתן להאריך את המעצר בידו נשיא בית המשפט שבו מתנהל ההליך לתקופה שלא תעלה על 90 ימים.

בעקבות קבלתו של החוק העיקרי פחתו בכ-9% המעצרים עד תום ההליכים, אולם יש לציין כי נאשמים המוחזקים כעת במעצר עד תום ההליכים הם אלה החשודים בביצוע העבירות החמורות ביותר, ומטבע הדברים משפטיהם לרוב אינם יכולים להסתיים תוך שישה חודשים בשל מורכבותם. לפיכך כמצב הנוכחי של עומס המוטל על המערכת המשפטית משמעות כניסתו לתוקף של סעיף 61 לחוק העיקרי ב-1 בינואר 1998 היא שחרורם של עבריינים מסוכנים ועל ידי כך סיכון הציבור, או העמסת יתר של המערכת על ידי ריבוי הליכים לשם הארכת מעצרו של אותם נאשמים, דבר שיגרור לעיכובים נוספים בקיום ההליכים המשפטיים ולעשיית פלסתר את הוראת החוק על ידי הפיכת החריג לכלל.

כשנים הקרובות עומדת להתבצע רפורמה במבנה בתי המשפט בישראל בעקבות המלצותיה של ועדה ציבורית בראשותו של כב' שופט בית המשפט העליון, השופט ת' אור ובמסגרת אותה רפורמה תיערך כראוי